



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 765/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r. o., Drobného 22, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Arendackým, Železničiarska 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18 CoE 641/2010 z 30. novembra 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 80/2012 z 26. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A.J.P. PETRUS spol. s r. o., Drobného 22,

Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Arendackým, Železničiarska 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 18 CoE 641/2010 z 30. novembra 2011 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 80/2012 z 26. júna 2014 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je v postavení oprávnenej účastníčkou exekučného konania vedeného Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 57 Er 300/2008 a ním povereným súdnym exekútorom proti povinnému S. Okresný súd uznesením z 29. júna 2010 povolil odklad exekúcie predajom spoluvlastníckeho podielu na pozemkoch „*parc. č... v spoluvlastníckom podiele 1841375/2647529*“ do právoplatného skončenia o výroku uznesenia označených súdnych konaní vedených okresným súdom.

Na odvolanie sťažovateľky krajský súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie okresného súdu o povolení odkladu exekúcie tak, že povolil odklad exekúcie do zániku alebo zrušenia predbežných opatrení vo výroku uznesenia označených konaniach vedených okresným súdom, pričom vo výroku svojho uznesenia krajský súd označil totožné súdne konania ako okresný súd vo svojom uznesení, okrem vypustenia niektorých súdnych konaní.

Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie odmietol ako neprípustné. Najvyšší súd svoje uznesenie odôvodnil jednak tým, že „*hoci formálne išlo o zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, z hľadiska obsahu ho za také nemožno považovať a teda dovolanie podľa § 239 ods. 1 písm. a) O. s. p. nie je prípustné. Zároveň, dovolací súd preskúmal namietanú*

vadu nepreskúmateľnosti odvolacieho rozhodnutia a skonštatoval, že rozhodnutie nie je nedostatočne odôvodnené, neodníma sa ním sťažovateľovi právo konať pred súdom a teda dovolanie nie je prípustné ani v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. “.

Sťažovateľka vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jej dovolanie proti uzneseniu krajského súdu, namieta porušenie označených práv z dôvodu, že podľa nej najvyšší súd učinil nesprávne závery, keď sťažovateľkou tvrdené nedostatočné odôvodnenie uznesenia krajského súdu neposúdil ako vadu spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom, t. j. ako vadu v zmysle § 237 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zakladajúcu aj prípustnosť dovolania. V tejto časti svojej sťažnostnej argumentácie sťažovateľka uviedla:

«Z ustálenej judikatúry plynie, že nedostatočne odôvodnené rozhodnutie je takou vadou konania, ktorá znamená odňatie možnosti konať pred súdom. Napriek uvedenému, Najvyšší súd SR dovolanie sťažovateľa proti nepreskúmateľnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave odmietol, čím sám odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ ide o samotné rozhodnutie odvolacieho súdu, súd v jeho odôvodnení síce poukazuje na skutkové zistenia, ktoré mal zo spisu za preukázané, taktiež odkazuje na jednotlivé ustanovenia právnych predpisov, nikde však neuvádza, ako tieto predpisy na zistený skutkový stav aplikoval. ... odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nikde neuvádza, že by sa stotožňoval správnymi závermi prvostupňového súdu. Myšlienkový postup súdu pri rozhodovaní je tak objektívne úplne neodhaliteľný. ...

Podľa § 56 ods. 2 exekučného poriadku (ďalej len „EP“), ktorým prvostupňový súd odôvodnil povolenie odkladu exekúcie, „aj bez návrhu môže súd povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená (§ 57)“.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ nemožno očakávať zastavenie exekúcie, nemožno ani povoliť jej odklad. Aj v tejto súvislosti sú rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu nepreskúmateľné, pretože neuvádzajú jediný dôvod, pre ktorý je možné očakávať zastavenie exekúcie. Dôvod pre zastavenie exekúcie uvedené rozhodnutia súdov napokon ani nemôžu obsahovať, pretože taký dôvod neexistuje. ...

Sťažovateľ má za to, že nie je pravdepodobná ani jedna z okolností, ktorá je dôvodom pre zastavenie exekúcie. Nakoľko však súdy, ako už bolo vyššie spomínané, si

nesplnili zákonnú povinnosť a riadne neodôvodnili svoje rozhodnutia v tom zmysle, aby poukázali na potenciálny dôvod zastavenia exekúcie, ktorého vznik možno očakávať, nemá sťažovateľ možnosť riadne sa nesprávnej aplikácii z ich strany brániť.

Pokiaľ napriek uvedeným nedostatkom rozhodnutia odvolacieho súdu Najvyšší súd SR dovolanie odmietol, odňal tým sťažovateľovi možnosť konať pred súdom rovnako ako odvolací súd.

V súvislosti s uvedeným dávam do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č.k. 4Cdo 69/2012 zo dňa 25.2.2014 (v prílohe spolu s uznesením odvolacieho súdu a dovolaním v danej veci), ktorý naopak totožné dovolanie proti prakticky totožnému rozhodnutiu odvolacieho súdu pripustil a vyhodnotil ako dôvodné. Je pozoruhodné, že o 4 mesiace Najvyšší súd SR prezentoval iný názor. Navyše, Najvyšší súd SR nielen že rozhodol v rozpore so svojím predchádzajúcim rozhodnutím, ale s týmto skorším rozhodnutím sa nijako nevysporiadal. Už tento postup je v zmysle rozhodnutia ESLP „Brian proti Rumunsku“ porušením základných práv sťažovateľa, keď „Najvyšší súd namiesto toho, aby stanovil rozhodujúcu interpretáciu zákona, sa sám stal zdrojom právnej neistoty, podkopávajúc tak dôveru verejnosti v súdny systém“. Sťažovateľ rovnako poukazuje na obdobné rozhodnutie Ústavného súdu SR, nálezh vo veci č.k. III. Ú S 192/06, v ktorom Ústavný súd SR výslovne uviedol, že „podľa názoru ústavného súdu pokiaľ súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy“.»

Sťažovateľka vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu namieta porušenie označených práv okrem jeho nedostatočného odôvodnenia aj z dôvodu arbitrárnosti samotných záverov krajského súdu, k čomu v sťažnosti uvádza:

«Okrem samotnej vyššie uvedenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, musí sťažovateľ namietať porušenie svojich práv na spravodlivý proces v dôsledku arbitrárnej aplikácie právnych predpisov ako aj porušenie práva na pokojné užívanie majetku, keď nezákonným rozhodnutím je mu znemožňované uspokojiť svoje judikované pohľadávky z jediného majetku dlžníka - povinného.

Kedže všeobecné súdy nijako nezdôvodnili, ktorý zo zákonných dôvodov by mohol byť podkladom pre zastavenie exekúcie bude sa sťažovateľ pri poukázaní na arbitrabilitu rozhodnutia odvolacieho súdu zaoberať iba troma dôvodmi na zastavenie exekúcie (a v konečnom dôsledku aj na povolenie jej odkladu), ktoré by vzhľadom na text odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov mohli prichádzať do úvahy.

1/ Jednou z alternatív, ktoré naznačuje text odôvodnenia rozhodnutia súdu, v ktorom odkazuje na konania o určenie vlastníckeho práva a v ňom vydané predbežné opatrenia, je dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. d) EP. K uvedenému možno len krátko uviesť, že veci vylúčené z exekúcie sú iba také veci, o ktorých to výslovne uvádza niektorý právny predpis z dôvodu, že táto vec má určité vlastnosti, ktoré sú trváce, resp. nepredpokladá sa ich automatický zánik. Predmetné nehnuteľnosti nevykazujú takéto vlastnosti, pričom ňou nemôže byť ani existencia predbežných opatrení, pretože tieto nemôžu byť nikdy trváce a zákon sám predpokladá ich zánik. Okolnosť, ktorá ani potenciálne nemôže brániť exekúcii navždy, nemôže byť dôvodom na jej zastavenie.

2/ Druhým dôvodom, pre ktorý možno súd povolil odklad exekúcie, môže byť domnienka, že bude právoplatne rozhodnuté o tom, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťať exekúciu. Ani takýto záver však skutkové okolnosti prípadu nepripúšťaťajú.

Predovšetkým, predbežné opatrenie, ktoré spomína súd na prvom mieste (vydané uznesením OS BA II zo dňa 4.10.2006, č.k. 25Cb 156/05), bolo vydané v konaní, v ktorom sa navrhovateľ domáha zaplata istiny, nie vlastníckeho práva k pozemkom. V tomto konaní teda nebude o práve, ktoré by bránilo exekúcii s určitosťou rozhodnuté.

V ďalších súdom spomínaných konaniach, hoci v nich ide o určenie vlastníckeho práva k podielom na predmetných pozemkoch, takisto nemôže prísť k rozhodnutiu o práve, ktoré by zakladalo právo brániace exekúcii. V tejto súvislosti je možné pripomenúť, že v týchto konaniach súd ani nemôže určiť, že právo, o ktorom ešte len rozhoduje bráni vykonaniu exekúcie a teda, že vec je z exekúcie vylúčená (§ 55 EP). Pritom možnosť samotného vydania rozhodnutia o existencii takéhoto práva ešte neznamená, že bude rozhodnuté (a vôbec, že bude taký návrh podaný) o vylúčení veci z exekúcie v zmysle § 55 EP.

Napriek uvedenému, sťažovateľ považuje za potrebné bližšie sa zaoberať aj otázkou potenciálnych vlastníckych práv, o ktorých sa rozhoduje v súdom uvádzaných konaniach.

Z hľadiska prebiehajúceho exekučného konania je najdôležitejšia tá okolnosť týkajúca sa prebiehajúcich konaní o určenie vlastníckych práv k podielom na exekvovaných pozemkoch, že na pozemky bolo zriadené exekučné záložné právo, a to ešte v čase, kedy boli v celosti vo vlastníctve povinného.

Podľa § 169 EP „pre pohľadávky, pre ktoré bolo zriadené exekučné záložné právo, možno vykonať exekúciu predajom nehnuteľnosti priamo aj proti neskoršiemu nadobúdateľovi nehnuteľnosti“.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ exekučné záložné právo bolo zriadené na nehnuteľnosti, ktorá v tom čase bola vo výlučnom vlastníctve povinného, akákoľvek zmena (bez ohľadu na dobromyseľnosť nadobúdateľa) vlastníckeho práva nie je z hľadiska možnosti viesť na založený majetok exekúciu podstatná. Súdny exekútor môže totiž v exekučnom konaní predat' predmetné pozemky aj v prípade, že súd k nim založí vlastnícke právo v prospech iných osôb.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na žalobné návrhy, ktoré boli podané v jednotlivých sporoch o určenie vlastníctva, z ktorých nevyplývajú nijaké zákonné skutočnosti, na základe ktorých by súd mohol deklarovať vlastnícke právo žalobcov už k dátumu pred zriadením exekučného záložného práva. Naopak, v zmysle ust. § 132 ods. 2 OZ môže potom súd, pokiaľ by tak vôbec urobil, rozhodnutím založiť vlastnícke právo navrhovateľov k jednotlivým podielom na pozemkoch iba ku dňu právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Zmena vlastníctva nehnuteľnosti, na ktorej viazne záložné exekučné právo ale ako už bolo vyššie uvedené, nemá na možnosť vedenia exekúcie predajom nehnuteľnosti žiadny vplyv.

V súvislosti s uvedeným sťažovateľ poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.6.2011, č. k. 6Co 15/2011, v ktorom súd posudzoval práve žalobu o vylúčenie jedného z takýchto podielov z exekučných konaní vedených oprávneným. V uvedenom uznesení (v prílohe) súd jasne konštatuje, že na základe deklarátorneho rozsudku vo veci určenia vlastníckeho práva k jednotlivým podielom nemôžu žalobcovia nadobudnúť žalované vlastnícke právo ku skoršiemu dňu, ako boli na pozemok zriadené

exekučné záložné práva v prospech oprávneného. Preto nemôže byť úspešná ani žaloba o vylúčenie veci z exekúcie.

3/ Posledným dôvodom, ktorý zrejme ako odôvodnenie napadnutého rozhodnutia prichádza do úvahy, je argumentácia ustanovením § 57 ods. 2 EP a existencia odôvodneného očakávania, že exekúcia bude zastavená práve z dôvodov, pri ktorých pripúšťa zastavenie exekúcie Exekučný poriadok alebo osobitný zákon. Súdny však v odôvodnení svojich rozhodnutí neuvádzajú žiadne zákonné ustanovenie, na základe ktorého by mohlo dôjsť v danom prípade k zastaveniu exekúcie.

Súdy síce v odôvodnení citujú (bez bližšej aplikácie na skutkový stav) ustanovenie § 134 ods. 2 EP, avšak toto ustanovenie nedáva súdu oprávnenie zastaviť exekúciu. Podľa uvedeného ustanovenia „exekúciu predajom nehnuteľnosti nemožno vykonať, ak je povinnému v konaní o určenie vlastníctva podľa osobitného predpisu, vykonateľným predbežným opatrením uložená povinnosť zdržať sa prevodu vlastníckeho práva k nej“. Z citovaného textu celkom jednoznačne vyplýva, že predmetné ustanovenie neobsahuje zmocnenie súdu exekúciu zastaviť, ako je to v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje ust. § 57 ods. 2 EP (napr. § 80 EP). Navyše, z citovaného ustanovenia je zrejme, že sa vzťahuje iba na možnosť vykonania exekúcie, t.j. realizácie samotného predaja nehnuteľnosti, nie otázky vedenia exekúcie. Rovnako tak vyplýva zo samotnej povahy predbežného opatrenia, že ide iba o dočasné, nie trvalé, opatrenie súdu. Z uvedených dôvodov, preto nemožno kvôli existencii predbežného opatrenia ani v zmysle ust. § 134 ods. 2 EP exekúciu zastaviť. Pokiaľ však nemožno v zmysle citovaného ustanovenia exekúciu zastaviť, nemožno ho použiť ani ako dôvod pre povolenie odkladu exekúcie.

4/ Záverom považuje sťažovateľ za vhodné poukázať aj na skutočnosť, že s výnimkou prípadného nezákonného rozhodnutia, nemôžu jednotliví domnelí vlastníci podielov na pozemkoch pri svojich vlastníckych žalobách uspieť.

Skôr než sťažovateľ uvedie svoje argumenty na podporu uvedeného záveru, považuje za vhodné svoje tvrdenie o nezákonnosti už vydaných no nezrušených rozsudkov vo veciach určenia vlastníckeho práva k jednotlivým podielom na pozemkoch ako aj k prípadne v budúcnosti vydaným vyhovujúcim rozsudkom, podprieť citáciou z uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.6.2011, č.k. 6Co 15/2011, ktorý absolútnu nezákonnosť podaných žalobných návrhov jasne rozpoznať a ktorý v tomto uznesení aj výslovne uviedol:

„Odvolaací súd nie je oprávnený posudzovať správnosť uvedeného rozsudku Okresného súdu Bratislava 77“ (rozsudku, ktorým bolo priznané vlastnícke právo k jednému zo spoluvlastníckych podielov - pozn. oprávneného) „Treba však uviesť, že v čase jeho vyhlásenia nebolo vlastnícke právo žalobkyne k spornému podielu na predmetných pozemkoch vložené do katastra nehnuteľností a žalobkyňa preto v tom čase nebola jeho vlastníčkou (§ 133 ods. 2 Obč. zák.). Preto mal Okresný súd Bratislava II žalobu vo veci sp. zn. 51C188/2008 zamietnuť.“ (str. 4 uznesenia)

Aj z citovaného uznesenia Krajského súdu v Bratislave je zrejmé, že nadobúdať vlastnícke právo môžu jednotlivé subjekty iba spôsobmi, ktoré právne predpisy pripúšťajú. prípade nehnuteľností sú v záujme právnej istoty možnosti nadobudnutia (resp. prevodu) vlastníckeho práva ešte podstatne zredukované a formalizované.

Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva (t. j. jeho konštituovanie), toto môže byť súdom vydané iba v osobitných prípadoch, v ktorých na vydanie takéhoto rozhodnutia je súd výslovne splnomocnený zákonnými ustanoveniami (napr. § 135c ods. 2 OZ). Ani jedno z týchto splnomocňujúcich ustanovení nemožno na predmetné prípady aplikovať.

Pokiaľ ide o deklaratórne rozhodnutie súdu o vlastníckom práve, musí pred rozhodnutím súdu nastať skutočnosť, s ktorou zákon spája vznik (resp. prevod) vlastníckeho práva (v prípade zmluvy musí ísť o skutočnosť, s ktorou zákon spája vznik vecnoprávných účinkov tejto zmluvy). V predmetných prípadoch navrhovatelia vlastnícke práva nezdedili, ani nevydržali a svoje domnelé právo dovodzujú zo zmluvy o prevode vlastníckeho práva. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti (zapísanej v katastri nehnuteľností) však nikdy nemožno nadobudnúť zmluvou, ale iba povolením vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe takejto zmluvy. K povoleniu vkladu vlastníckeho práva navrhovateľov do katastra nehnuteľností doposiaľ nedošlo. Súd pri posudzovaní vlastníctva síce nemusí rešpektovať údaje zapísané v katastri nehnuteľností, nemôže však nahrádzať rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastru nehnuteľností, pretože táto právomoc je zákonom zverená a rezervovaná pre iný štátny orgán (§7 ods. 1 O. s. p.). Naopak, pokiaľ správa katastra pri výkone svojej právomoci pochybí, môže na návrh účastníka konania súd jej postup podrobiť preskúmaniu a jej

rozhodnutie zrušiť (§7 ods. 2 a § 250q ods. 2 O. s. p.). Nemôže však svojím rozhodnutím nahradiť rozhodnutie správy katastra ako iného štátneho orgánu.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd nemá právomoc priznať navrhovateľom vlastnícke právo vlastným rozhodnutím a založiť tak vecnoprávne účinky zmluvy o prevode vlastníckeho práva. Potom je ale celkom zrejmé, že žalobným návrhom v predmetných konaniach súd nemôže vyhovieť. Rovnako je nepochybné, že ani predbežné opatrenia vydané v týchto konaniach súdmi nemajú zákonné opodstatnenie a musia byť po oboznámení sa súdu so skutkovým stavom bez zbytočného odkladu zrušené.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd „vydal nález o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.6.2014, č. k. 1Cdo 80/2012 ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.11.2011, č. k. 18CoE 641/2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu (ktorým bolo podľa vecného obsahu zmeňujúceho výroku potvrdené uznesenie okresného súdu o povolení odkladu exekúcie) a uznesením najvyššieho súdu (ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu).

Ústavný súd už zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 84/2010, I. ÚS 153/2010, III. ÚS 200/2010, III. ÚS 114/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po negatívnom rozhodnutí o dovolaní sťažovateľa. Pritom lehota na prípadné podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu napadnutému dovolaním sťažovateľky

(porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Vzhľadom na označenú judikatúru ústavný súd považoval lehotu na podanie sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu za zachovanú a predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu, ako aj v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka namieta nedostatočne odôvodnené závery najvyššieho súdu o absencii vady konania v zmysle § 237 písm. f) OSP, t. j. odňatie možnosti konať pred súdom, spočívajúcej v nedostatočnom odôvodnení uznesenia krajského súdu, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania proti nemu.

Sťažovateľka taktiež zhodne so svojimi dovolacími námietkami proti uzneseniu krajského súdu v sťažnosti namieta nedostatočné odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ako aj nesprávne a podľa sťažovateľky arbitrárne závery v uznesení krajského súdu o dôvodnosti povolenia odkladu exekúcie.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne

napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru uvádza, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení uznesenia krajského súdu, uvedenú dovoláciu a následne sťažnostnú námietku vyčerpávajúcim spôsobom preskúmal najvyšší súd v rámci dovolacieho konania a s jeho závermi sa ústavný súd v celom rozsahu stotožnil. Najvyšší súd sa podrobne a dôsledne vysporiadal so sťažovateľkou namietaným nedostatočným odôvodnením uznesenia krajského súdu, ktoré podľa sťažovateľky malo zakladať existenciu vady konania podľa § 237 písm. f) OSP, t. j. odňatie možnosti konať pred súdom. Najvyšší súd v súlade so svojou judikatúrou ustálil, že nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku môže zakladať vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP, avšak po prieskume dôvodov uznesenia krajského súdu takúto vadu nezistil.

K sťažovateľkou namietanej vade konania v zmysle § 237 písm. f) OSP, ktorá podľa nej spočívala v tom, že uznesenie krajského súdu nie je dostatočne odôvodnené, najvyšší súd uviedol:

„Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). V danom prípade odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal zistený skutkový stav, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, obsah odvolania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia, pričom zdôrazňuje, že ide o uznesenie. Pre rozhodnutia

vydané v tejto procesnej forme zákon stanovuje podstatne jednoduchšie formálne náležitosti. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd v napadnutom rozsudku v dostatočnej miere uviedol, v čom spočíva podstata odvolacích námietok oprávneného. Nedôvodná je dovolacia námietka, týkajúca sa neuvedenia žiadneho dôvodu, pre ktorý je možné očakávať zastavenie exekúcie. Odvolací súd poukázal na ustanovenie § 57 ods. 1 písm. e/ Exekučného poriadku.“

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu je určité a zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov a zaujíma stanovisko k podstate dôvodov uvedených v dovolaní. Podľa názoru ústavného súdu takého rozhodnutie nie je neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04) sťažovateľky. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Pokiaľ ide o námietku nesprávnych skutkových a právnych záverov v uznesení krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu), ústavný súd po preskúmaní uznesenia krajského súdu argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou či nedostatočne odôvodnené. Krajský súd sa dostatočne vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľky a učinil ústavne udržateľné závery, keď uviedol:

„Z obsahu exekučného spisu je nesporné, že oprávnený podal dňa 19.02.2008 na Exekútorský úrad návrh na vykonanie exekúcie a to vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 47.023,- Sk s úrokom z omeškania 0,05 % denne od 08.04.2003 až do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania vo výške 27.352,- Sk, náhradu trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní vo výške 500,- Sk súdny poplatok a 3.010,70 Sk k rukám JUDr. Petra Arendackého na základe exekučného titulu rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 23Cb/10/2004 (6Cob 25/07). Exekúciu navrhol vykonať predajom nehnuteľnosti parc. č... Zároveň navrhol, aby na uvedené nehnuteľnosti bolo zriadené exekučné záložné právo podľa § 167 EP. Okresný súd Bratislava II poverením č. 5102049407 poveril súdneho exekútora JUDr. Borisa Sobolovského na vykonanie exekúcie.

Povinný podal návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 EP vedenej proti majetku povinného parc. č... až do právoplatného rozhodnutia súdu o jednotlivých návrhoch o určenie vlastníckeho práva k vyššie uvedeným pozemkom. Predmetné pozemky sa nachádzajú pod stavbou P.

Tieto pozemky povinný ešte v roku 2005 viacerými zmluvami previedol spolu s vlastníctvom jednotlivých bytov s tým, že vlastníckymi jednotlivých spoluvlastníckych podielov k predmetným pozemkom sa mali stať vlastníci samotných bytov v tomto bytovom dome pričom ich spoluvlastnícky podiel na týchto pozemkoch bol určený v zmysle zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov.

Nakoľko však Správa katastra do dnešného dňa nerozhodla o návrhoch na vklad vlastníckeho práva k predmetným spoluvlastníckym podielom jednotlivých vlastníkov bytov, títo podali na Okresnom súde Bratislava II, 29 návrhov na určenie vlastníckeho práva k vyššie uvedeným pozemkom.

Povinný má za to, že vzhľadom k prebiehajúcim súdnym konaniam, ako aj v záujme predchádzania eventuálnym škodám v prípade kladného rozhodnutia súdu o predmetných vlastníckych žalobách dôjde následne k čiastočnému zastaveniu exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. e) EP.

Podľa § 56 ods. 2 EP, aj bez návrhu môže súd povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená (§ 57).

Odvolačný súd má za to, že pri posudzovaní predpokladov na odklad exekúcie predajom vo výroku identifikovateľných nehnuteľností posudzuje len pravdepodobnosť toho,

či v krátkej budúcnosti môže dôjsť k naplneniu niektorého z dôvodov uvedených v § 57 EP na zastavenie exekúcie predajom týchto nehnuteľností. V čase rozhodovania o odklade teda možno len dôvodne očakávať, že exekúcia bude zastavená, pričom prirodzene odklad exekúcie má svoj dopad aj na činnosť exekútora, ktorý v dobe pokiaľ odklad trvá, môže vykonávať iba exekučnú činnosť voči ostatnému majetku povinného.

Podľa § 134 ods. 2 EP, exekúciu predajom nehnuteľnosti nemožno vykonať, ak je povinnému v konaní o určenie vlastníctva, podľa osobitného predpisu, vykonateľným predbežným opatrením uložená povinnosť zdržať sa prevodu vlastníckeho práva k nej, ale i k jej súčastiam a príslušenstvu.

Odvolačný súd zistil z čiastočného výpisu z listu vlastníctva č..., že ako obmedzujúca poznámka je uvedené predbežné opatrenie - zákaz predať, previesť v celosti, zriadiť záložné právo zodpovedajúce vecnému bremenu na nehnuteľnosti: parc. č... podľa uznesenia Okresného súdu Bratislava II pod č. 25Cb 156/2005-36 zo 04.10.2005. Taktiež bolo zistené, že v konaniach vedených na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6C 60/2010, 14C 60/2010, 6C 59/2010, 12C 37/2010, 17C 61/2010, 13C 60/2010, 50C 61/2010, 6C 67/2010, 20C 62/2010 boli vydané pozitívne predbežné opatrenia.

Podľa § 77 ods. 1, 2, 3 OSP, predbežné opatrenie zanikne ak - a) navrhovateľ nepodal v súdom určenej lehote návrh na začatie konania, b) sa návrhu vo veci samej nevyhovelo, c) sa návrhu vo veci samej vyhovelo a uplynulo 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia o veci, d) uplynul určený čas, po ktorý malo trvať.

Predbežné opatrenie súd zruší ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. Ak predbežné opatrenie zaniklo alebo bolo zrušené z iného dôvodu, než preto, že sa návrhu vo veci samej vyhovelo, alebo pretože právo navrhovateľa bolo uspokojené, navrhovateľ je povinný nahradiť ujmy tomu, komu predbežným opatrením vznikli. Rozhodne o tom na návrh súd, ktorý nariadil predbežné opatrenie.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 220 OSP zmenil tak, že na rozdiel od odvolaním napadnutého rozhodnutia, povolil odklad exekúcie predajom pozemku identifikovaného vo výroku tohto uznesenia do zániku alebo zrušenia predbežných opatrení vydaných v konaniach vypísaných vo výroku tohto uznesenia. Vo všetkých konaniach na ktoré sa vo svojom rozhodnutí odvolával prvostupňový súd, neboli vydané predbežné opatrenia na zákaz predať, previesť v celosti,

zriadiť záložné právo zodpovedajúce vecnému bremenu nehnuteľností a tieto konania preto nemohli privodiť obmedzenie viest' exekúciu.“

Sťažovateľka v podstatnej časti svojej argumentácie namieta, že ani úspešné určenie vlastníckeho práva v súdnych konaniach, v ktorých boli vydané predbežné opatrenia o zákaze povinného nakladať s nehnuteľnosťami, predajom ktorých navrhla sťažovateľka vykonať exekúciu, nemôžu zakladať dôvod na zastavenie exekúcie, a preto nemôžu byť ani dôvodom povolenia jej odkladu. Ústavný súd k tejto časti argumentácie osobitne poukazuje na dôvody uznesenia krajského súdu, v ktorých krajský súd uvádza, že *„pri posudzovaní predpokladov na odklad exekúcie predajom vo výroku identifikovateľných nehnuteľností posudzuje len pravdepodobnosť toho, či v krátkej budúcnosti môže dôjsť k naplneniu niektorého z dôvodov uvedených v § 57 EP na zastavenie exekúcie predajom týchto nehnuteľností. ... Podľa § 134 ods. 2 EP, exekúciu predajom nehnuteľností nemožno vykonať, ak je povinnému v konaní o určenie vlastníctva, podľa osobitného predpisu, vykonateľným predbežným opatrením uložená povinnosť zdržať sa prevodu vlastníckeho práva k nej, ale i k jej súčastiam a príslušenstvu.“*

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd uzatvára, že nezistil možnosť porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny ani čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu ani uznesením krajského súdu, preto sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym

porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu a uznesením krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, je len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavnoprocesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia (rovnako III. ÚS 316/2011).

Ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd ani krajský súd sa pri aplikácii hmotnoprávnych ustanovení nedopustili protiústavnosti a ich postup a uznesenia sú založené na ústavne konformnom výklade príslušných právnych predpisov. Ústavný súd preto odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky v celosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2014